

ISSN 2786-6734 (Print)
ISSN 2786-6742 (Online)

Закарпатський угорський інститут імені Ф. Ракоці ІІ

Acta Academiae Beregsasiensis. Economics

Науковий журнал

Випуск 1

Берегове 2022

„Acta Academiae Beregsasiensis. Economics” засновано у листопаді 2021 р. та видається за рішенням Вченої ради Закарпатського угорського інституту імені Ф. Ракоці ІІ.

Науковий журнал виходить два рази на рік.

Рекомендовано до друку Вченою радою Закарпатського угорського інституту імені Ф. Ракоці ІІ (протокол №5 від 28.06.2022 р.)

Редакційна колегія:

Головний редактор:

Бачо Роберт – доктор економічних наук, професор (ЗУІ імені Ф. Ракоці ІІ, Україна).

Заступник головного редактора:

Пойда-Носик Ніна – доктор економічних наук, професор (ЗУІ імені Ф. Ракоці ІІ, Україна).

Відповідальний редактор:

Макарович Вікторія – кандидат економічних наук, доцент (ЗУІ імені Ф. Ракоці ІІ, Україна).

Члени редакційної колегії:

Орлов Ігор – доктор економічних наук, професор, академік Академії економічних наук України (ЗУІ імені Ф. Ракоці ІІ, Україна); *Кіш Єва* – доктор історичних наук, старший науковий співробітник (ЗУІ імені Ф. Ракоці ІІ, Україна); *Стойка Наталія* – кандидат економічних наук, доцент (ЗУІ імені Ф. Ракоці ІІ, Україна); *Лоскоріх Габрієлла* – доктор філософії з обліку і оподаткування (ЗУІ імені Ф. Ракоці ІІ, Україна); *Внукова Наталія* – доктор економічних наук, професор, заслужений економіст України (Харківський національний економічний університет імені Семена Кузнеця, Україна); *Живко Зінаїда* – доктор економічних наук, професор (Львівський державний університет внутрішніх справ, Україна); *Коваленко Юлія* – доктор економічних наук, професор (Державний податковий університет, Україна); *Новіченко Людмила* – кандидат економічних наук, доцент (Національна академія статистики, обліку та аудиту, Україна); *Феньвеш Вероніка* – габілітований доктор наук з галузі економіки, доцент (Дебреценський університет, Угорщина); *Махова Рената* – габілітований доктор наук з галузі економіки, доцент (Університет Й. Шельє, Словацька Республіка); *Ілеш Балінт Чобо* – кандидат наук в галузі економіки, професор (Угорський університет аграрних наук та наук про життя, Угорщина); *Дунай Анна* – доктор філософії в галузі економіки, професор (Угорський університет аграрних наук та наук про життя, Угорщина); *Сас Левенте* – доктор філософії в галузі економіки, професор (Клузький університет імені Бабеша-Бойяї, Румунія).

УДК 330

A19

Acta Academiae Beregsasiensis. Economics : наук. журн. Вип. 1 (2022) / редкол. : Р. Бачо, Н. Пойда-Носик, В. Макарович [та ін.] ; Закарпат. угор. ін-т імені Ф. Ракоці ІІ. – Берегове : ЗУІ, 2022. – 336 с. – Текст укр., англ., угор.

Науковий журнал „Acta Academiae Beregsasiensis. Economics” розрахований на науковців, докторантів, аспірантів, практиків та широкого кола читачів, які цікавляться проблематикою в галузі економічних наук.

*Свідоцтво про державну реєстрацію друкованого засобу масової інформації
Серія KB №25089-15029P від 08.11.2021 р.*

Друк наукового журналу здійснено за підтримки уряду Угорщини

Засновник наукового журналу:

Закарпатський угорський інститут імені Ференца Ракоці ІІ.

Адреса: 90202 м. Берегове, пл. Кошута, буд.6.

Офіційний сайт наукового журналу:

<https://aab-economics.kmf.uz.ua/aabe>

ISSN 2786-6734 (Print)

ISSN 2786-6742 (Online)

© Закарпатський угорський інститут імені Ференца Ракоці ІІ, 2022

ISSN 2786-6734 (Print)
ISSN 2786-6742 (Online)

II. Rákóczi Ferenc Kárpátaljai Magyar Főiskola

Acta Academiae Beregsasiensis. Economics

Tudományos folyóirat

1. szám

Beregszász 2022

Az „Acta Academiae Beregsasiensis. Economics” tudományos folyóirat 2021-ben lett alapítva és a II. Rákóczi Ferenc Kárpátaljai Magyar Főiskola Tudományos Tanácsa határozata alapján jelenik meg.

A tudományos folyóirat évente kétszer jelenik meg.

*Kiadáshoz ajánlotta a II. Rákóczi Ferenc Kárpátaljai Magyar Főiskola Tudományos Tanácsa
(2022. június 28-i 5. sz. jegyzőkönyv)*

Szerkesztőbizottság:

Főszerkesztő:

Prof. Dr. Bacsó Róbert – gazdaságtudományok nagydoktora, professzor (II. RFKMF, Ukrajna).

Főszerkesztő-helyettes:

Prof. Dr. Pojda-Noszik Nina – gazdaságtudományok nagydoktora, professzor (II. RFKMF, Ukrajna).

Felelős szerkesztő:

dr. Makarovics Viktória – gazdaságtudományos kandidátusa, docens (II. RFKMF, Ukrajna).

Szerkesztőbizottság:

Prof. Dr. Orlov Igor – gazdaságtudományok nagydoktora, professzor, az Ukrajnai Közgazdaságtudományi Akadémia akadémikusa (II. RFKMF, Ukrajna); *Dr. Kiss Éva* – a történelemtudományok nagydoktora, professzor (II. RFKMF, Ukrajna); *dr. Sztojka Natália* – gazdaságtudományok kandidátusa, egyetemi docens (II. RFKMF, Ukrajna); *dr. Loszkorih Gabriella* – PhD (II. RFKMF, Ukrajna); *Prof. Dr. Vnukova Natália* – gazdaságtudományok nagydoktora, professzor, Ukrajna érdemesült közgazdásza (Simon Kuznec Harkovi Nemzeti Gazdaságtudományi Egyetem, Ukrajna); *Prof. Dr. Zsivko Zinaida* – gazdaságtudományok nagydoktora, professzor (Lemberg Állami Belügyi Egyetem, Ukrajna); *Prof. Dr. Kovalenko Julia* – gazdaságtudományok nagydoktora, professzor, (Állami Adóegyetem, Ukrajna); *dr. Novicsenko Ljudmila* – gazdaságtudományok kandidátusa, docens, (Nemzeti Statisztikai, Számviteli és Könyvvizsgálói Akadémia, Ukrajna); *Dr. habil. Fenyves Veronika* – PhD, egyetemi docens (Debreceni Egyetem, Magyarország); *Dr. habil. Ing. Machová Renáta* – PhD, egyetemi docens (Selye János Egyetem, Szlovákia); *Prof. Dr. Illés Bálint Csaba* – CsC, egyetemi tanár (Magyar Agrár- és Élettudományi Egyetem, Magyarország); *Prof. Dr. Dunai Anna* – PhD, egyetemi tanár (Magyar Agrár- és Élettudományi Egyetem, Magyarország); *Prof. Dr. Szász Levente* – PhD, egyetemi tanár (Babeş-Bolyai Tudományegyetem, Románia).

ETO 330

A19

Acta Academiae Beregsasiensis. Economics : tudományos folyóirat. 1. szám (2022) / szerkesztőbizottság: Bacsó Róbert, Pojda-Noszik Nina, Makarovics Viktória [és mások]. II. Rákóczi Ferenc Kárpátaljai Magyar Főiskola. – Beregszász: II. RFKMF. 2022. – 336 oldal.

Az „Acta Academiae Beregsasiensis. Economics” tudományos folyóiratban a doktoranduszok, posztgraduális hallgatók, kutatók és gyakorlati szakemberek aktuális tudományos kutatásait tesszük közzé.

*A nyomtatott tömegtájékoztatói eszközök állami nyilvántartásba vételéről szóló igazolás száma
KB 25089-15029P 2021. november 8.*

A tudományos folyóirat megjelenését Magyarország Kormánya támogatta

Tudományos folyóirat alapítója:

II. Rákóczi Ferenc Kárpátaljai Magyar Főiskola

Cím: 90202, Beregszász, Kossuth tér 6.

A tudományos folyóirat hivatalos honlapja:

<https://aab-economics.kmf.uz.ua/aabe>

ISSN 2786-6734 (Print)

ISSN 2786-6742 (Online)

ISSN 2786-6734 (Print)
ISSN 2786-6742 (Online)

**Ferenc Rakoczi II Transcarpathian Hungarian College
of Higher Education**

Acta Academiae Beregsasiensis. Economics

Scientific journal

Volume 1

Berehove 2022

„Acta Academiae Beregsasiensis. Economics” was founded in November, 2021 and is published by the decision of the Scientific Council of the Ferenc Rakoczi II Transcarpathian Hungarian College of Higher Education.

The scientific journal is published twice a year.

Recommended for publication by the Scientific Council of the Ferenc Rakoczi II Transcarpathian Hungarian College of Higher Education (protocol No. 5 dated June 28, 2022)

Editorial board:

Editor-in-Chief:

Bacho Robert – Doctor of Economics, Professor (FR II THCHE, Ukraine).

Deputy Editor-in-Chief:

Poyda-Nosyk Nina – Doctor of Economics, Professor (FR II THCHE, Ukraine).

Managing Editor:

Makarovych Viktoriia – Candidate of Economic Sciences, Associate Professor (FR II THCHE, Ukraine).

Editorial Board Members:

Orlov Ihor - Doctor of Economics, Professor, Academician of the Academy of Economic Sciences of Ukraine (FR II THCHE, Ukraine); *Kish Yeva* – Doctor of Historical Sciences, Senior Researcher (FR II THCHE, Ukraine); *Stoyka Nataliia* - Candidate of Economic Sciences, Associate Professor (FR II THCHE, Ukraine); *Loskorikh Gabriella* – PhD in Economics (FR II THCHE, Ukraine); *Vnukova Nataliia* – Doctor of Economics, Professor, Honored Economist of Ukraine (Simon Kuznets Kharkiv National University of Economics, Ukraine); *Zhyvko Zinaida* – Doctor of Economics, Professor (Lviv State University of Internal Affairs, Ukraine); *Kovalenko Yuliia* - Doctor of Economics, Professor (State Tax University, Ukraine); *Novichenko Liudmyla* – Candidate of Economic Sciences, Associate Professor (National Academy of Statistics, Accounting and Auditing, Ukraine); *Fenyves Veronika* – Habilitated Doctor of Sciences in Economics, Associate Professor (University of Debrecen, Hungary); *Makhova Renata* - Habilitated Doctor of Sciences in Economics, Associate Professor (J. Selye University, Slovak Republic); *Illés Bálint Csaba* – Candidate of Sciences in Economics, Professor (Hungarian University of Agriculture and Life Sciences, Hungary); *Dunay Anna* – PhD in Economics, Professor (Hungarian University of Agriculture and Life Sciences, Hungary); *Szász Levente* – PhD in Economics, Professor (Babeş-Bolyai University, Romania).

UDC 330

A19

Acta Academiae Beregsasiensis. Economics : scientific journal. Vol. 1 (2022) / editor. : R. Bacho, N. Poyda-Nosyk, V. Makarovych [and others]. – Berehove: FR II THCHE, 2022. – 336 p. – Text Ukrainian, English, Hungarian.

Scientific journal „Acta Academiae Beregsasiensis. Economics” intended for scientists, doctoral students, post-graduate students, practitioners and a wide range of readers who are interested in issues in the field of economic sciences.

*State registration certificate of a printed mass media
Series KB No. 25089-15029P dated November 8, 2021.*

The publication of the scientific journal is sponsored by the government of Hungary

The founder of the scientific journal is

Ferenc Rakoczi II Transcarpathian Hungarian College of Higher Education.

Correspondence adress: Kossuth sq.6, Berehove, Transcarpathian region, Ukraine, 90202

The official website of the scientific journal:

<https://aab-economics.kmf.uz.ua/aabe>

ISSN 2786-6734 (Print)

ISSN 2786-6742 (Online)

© Ferenc Rakoczi II Transcarpathian Hungarian College of Higher Education, 2022

ЗМІСТ

РОЗДІЛ 1. НАЦІОНАЛЬНА ТА РЕГІОНАЛЬНА ЕКОНОМІКА

Бачо Р., Потокі Г. Можливі напрямки стратегії економічного розвитку закарпатських територіальних громад, на прикладі Косинської ОТГ	13
Пасічник Ю. Оцінка економічного потенціалу агропромислового комплексу України	34
Вдовенко Н., Сіненко І., Дмитришин Р. Новітні підходи до забезпечення конкурентоспроможності через організаційний механізм регулювання сільського та рибного господарства в умовах надзвичайних викликів	48
Лучик С., Лучик В. Дистанційна праця: проблеми мотивації	60
Немеш З. Впровадження моделі економіки замкненого циклу в практику Китаю	70
Сінгх М.-К., Саркозі Х., Сінгх С.-К., Земан З. Вплив українсько-російської війни на світову торгівлю та економічний розвиток: емпіричне дослідження	80
Амброзі М. Окремі економічні та етичні аспекти пандемії COVID-19	93
Дьорварі-Тумпек Г., Кендерфі М. Перешкоди та можливості для реінтеграції на ринку праці матерів з малолітніми дітьми з позиції консультантів	101
Варга А.-І. Стан та напрями розвитку управління людськими ресурсами в державному секторі	115
Барчіова А., Балінгова М., Махова Р. Чи зростання інвестицій в НДДКР збільшує реєстрацію академічних патентів?	123
Феєш Н. Від кризи до кризи – минуле десятиріччя української економіки	134
Вітез-Дургула Ю., Потокі Л. Інновації в охороні здоров'я	147
Юринець З., Юринець Р. Соціально-психологічний клімат молодіжного стартап-підприємництва в умовах стратегічного розвитку інновацій	161

РОЗДІЛ 2. ФІНАНСИ ТА БАНКІВСЬКА СПРАВА

Внукова Н., Деркач Д. Визначення достатності депозитних ресурсів банків для забезпечення розвитку технологій індустрії 4.0	171
Максім Дьордьне Нодь Т., Варга В. Аналіз державного боргу на основі довгих часових рядів, тенденцій та прогнозів	181
Короші Л. –І., Максим Дьордьне Нодь Т. Особливості пенсійних систем різних країн	190
Заславська О. Аналіз маркетингової комунікаційної політики у банківських установах України	204
Белобородова М., Бессонова С., Бессонова А. Моніторинг стійкості малого та середнього бізнесу в регіонах України на основі ресурсного підходу	218
Сабо Б., Ілеш Б.-Ч., Потокі Л. Дослідження майнового та фінансового стану, рівня доходності будівельної галузі Угорщини: регіональне порівняння	229



РОЗДІЛ 3. БУХГАЛТЕРСЬКИЙ ОБЛІК І ОПОДАТКУВАННЯ

Хомин П. Люзії як профанація облікової теорії	243
Кіш Є. «Божественна пропорція» Луки Пачолі - розвиток бухгалтерської науки в Італії	253
Орлов І. Організація бухгалтерського обліку в умовах цифровізації економіки	264
Толмейнер Г., Гашпар Ш., Земан З. Моделювання звітної діяльності крановиробничої організації	274
Лоскоріх Г., Перчі О. Особливості оподаткування ІТ-індустрії: регіональний аспект (на прикладі Закарпаття)	283
Пойрок О. Питання розподілу накладних витрат - практика готельної індустрії Угорщини	296
Худавердієва В. Особливості оподаткування суб'єктів туристичної діяльності в Україні через COVID-19	311
Резолюція III Міжнародної науково-практичної конференції "Вплив обліку та фінансів на розвиток економічних процесів"	325
Загальні вимоги до оформлення рукописів	332

TARTALOM

1.FEJEZET. NEMZETI ÉS REGIONÁLIS GAZDASÁG

Bacsó R., Pataki G., A kárpátaljai kistérségek gazdaságfejlesztési stratégiájának lehetséges irányai, kiemelten a Mezőkaszonyi Kistérség példáján	13
Paszicsnik J. Ukrajna agráripari komplexumának gazdasági potenciáljának felmérése	34
Vdovenko N., Szinenok I., Dmitrisin R. A versenyképesség biztosításának legújabb megközelítései a mezőgazdaság és a halászat szabályozásának szervezeti mechanizmusán keresztül rendkívüli kihívások közepette	48
Lucsik Sz., Lucsik V. Távmunka: motivációs problémák	60
Nemes Zs. A körkörös gazdasági modell megvalósítása a kínai gyakorlatban	70
Singh M.-K., Sárközy H., Singh S.-K., Zéman Z. Az ukrán-orosz háború hatása a világkereskedelemben és a gazdasági fejlődésre: empirikus kutatás	80
Ambrozy M. A COVID-19 világjárvány bizonyos gazdasági és etikai vonatkozásai	93
Győrvári -Tumpek G., Kenderfi M. Kiskorú gyermekes anyák munkaerő-piaci reintegrációjának akadályai és lehetőségei tanácsadói pozícióból	101
Varga A.-I. Az emberi erőforrás menedzsment helyzete és fejlesztési irányai a közszférában	115
Barcziová A., Bálintová M., Machová R. A K+F-be való növekvő befektetések növelik-e az akadémiai szabadalmak regisztrációját?	123
Fejes N. Válságból válságba – az Ukrán gazdaság előző évtizede	134
Vitéz-Durgula Ju., Pataki L. Innováció az egészségipar területén	147
Jurinetsz Z., Jurinetsz R. A fiatalok induló vállalkozásának szociálpszichológiai klímája a stratégiai innovációs fejlesztés körülményei között	161

2. FEJEZET. PÉNZÜGY ÉS BANK

Vnukova N., Derkács D. A bankok betéti forrásainak megfelelőségének meghatározása az ipar 4.0 technológiák fejlesztésének biztosításához	171
Makszim Györgyné Nagy T., Varga B. Az államadósság elemzése hosszú idősorok alapján, trendek és előrejelzések	181
Kőrössy L.-I., Makszim Györgyné Nagy T. Nemzetközi nyugdíjörvény, avagy különböző országok nyugdíjrendszerének sajátosságai	190
Zászlávszka O. Marketingkommunikációs politika elemzése Ukrajna bankintézeteiben	204
Beloborodova M., Besszonova S., Besszonova A. A kis- és középvállalkozások fenntarthatóságának nyomon követése Ukrajna régióiban az erőforrás megközelítés alapján	218
Szabó B., Illés B.- Cs, Pataki L. A vagyoni, pénzügyi és jövedelmezőségi helyzet vizsgálata az építőiparban Magyarországon regionális összehasonlításban	229



3. FEJEZET. SZÁMVITEL ÉS ADÓÜGY

Homin P. Az illúziók mint a számviteli elmélet profanizálása	243
Kiss É. Luca Pacioli „Isteni aránya” – a számviteltudomány fejlődése Olaszországban	253
Orlov I. A számvitel szervezése a gazdaság digitalizálásának körülményei között	264
Thalmeiner G., Gáspár S., Zéman Z. Darugyártó szervezet jelentési tevékenységének modellezése	274
Loszkorih G., Pércsi O. Az adózás jellemzői az IT-iparban: Kárpátaljai regionális szempontok	283
Pajrok A. Általános költségek felosztásának kérdésköre - a Magyar szállodaipar gyakorlata	296
Hudavergyieva V. A turisztikai tevékenységű vállalkozások adóztatásának sajátosságai Ukrajnában a COVID-19 miatt	311
"A számvitel és pénzügy tudományok hatása a gazdasági folyamatok fejlődésére" című III. Nemzetközi Gazdaságtudományi Konferencia zárónyilatkozata	325
Publikációs követelmények	332



CONTENT

CHAPTER 1. NATIONAL AND REGIONAL ECONOMY

Bacho R., Potoki H. Possible directions of the economic development strategy for Trabscarpathian unifold territorial community (on the example of Kosson)	13
Pasichnyk Y. Assessment of the economic potential of Ukraine's agribusiness sector	34
Vdovenko N., Sinenok I., Dmytryshyn R. New approaches to ensuring competitiveness through the organizational mechanism of regulating agriculture and fisheries in the conditions of emergency challenges	48
Luchyk S., Luchyk V. Remote work: problems of motivation	60
Nemesh Z. Implementation of the circular economic model in the Chinese practice	70
Singh M.-K., Sárközy H., Singh S.-K., Zéman Z. Impact of Ukraine-Russia war on global trade and development: an empirical study	80
Ambrozy M. Some economic and ethical aspects of the COVID-19 pandemic	93
Gyórvári-Tumpek G., Kenderfi M. Barriers and opportunities for the labour market reintegration of mothers with young children from a counsellor's perspective	101
Varga A.-I. The state and development directions for human resources management in the public sector	115
Barcziová A., Bálintová M., Machová R. Does Rising R&D Investments Increase the Academic Patent Registration	123
Fejes N. From crisis into crisis – the previous decade of Ukraine's economy	134
Vitéz-Durgula Ju., Pataki L. Innovation in the healthcare industry	147
Yurynets Z., Yurynets R. Social and psychological climate of youth startup entrepreneurship in the conditions of strategic development of innovation	161

CHAPTER 2. FINANCE AND BANKING

Vnukova N., Derkach D. Determining the adequacy of banks deposit resources to ensure the development of industry 4.0 technologies	171
Makszim Györgyné Nagy T., Varga B. Analysis of public debt based on long time series, trends and forecasts	181
Kőrössi L.-I., Makszim Györgyné Nagy T. Peculiarities of the pension systems in different countries	190
Zaslavska O. Analysis of marketing communication policy in banking institutions of Ukraine	204
Bieloborodova M., Bessonova S., Bessonova A. Monitoring the sustainability of small and medium business in the regions of Ukraine based on the resource approach	218
Szabó B., Illés B.- Cs, Pataki L. Examination of the property, financial and profitability situation in the construction industry in Hungary: regional comparison	229



CHAPTER 3. ACCOUNTING AND TAXATION

Khomyn P. Ya. Illusions as a profanation of accounting theory	243
Kish E. Luca Pacioli's "Divine Proportion" - the development of accounting science in Italy	253
Orlov I.V. Organization of accounting in conditions of digital economy	264
Thalmeiner G., Gáspár S., Zéman Z. Modeling of the reporting activities of a crane manufacturing organization	274
Loskorikh G., Perchi O. Taxation features of the IT industry: regional aspect (on the Transcarpathia example)	283
Pajrok A. Issue of allocation of overheads - the practice of the Hungarian hotel industry	296
Khudaverdiyeva V.A. Taxation peculiarities of tourism activity in Ukraine due to COVID-19	311
Resolution of the 3rd International Scientific and Practical Conference "The impact of accounting and finance on the development of economic processes"	325
General requirements for manuscripts	332



РОЗДІЛ 3. БУХГАЛТЕРСЬКИЙ ОБЛІК І ОПОДАТКУВАННЯ

3. FEJEZET. SZÁMVITEL ÉS ADÓÜGY

CHAPTER 3. ACCOUNTING AND TAXATION

DOI: <https://doi.org/10.58423/2786-6742/2022-1-244-253>

УДК 657.2.016

Петро ХОМИН

д.е.н., професор, професор кафедри бухгалтерського обліку
Тернопільський національний технічний університет імені Івана Пулюя.
м. Тернопіль, Україна
ORCID ID: 0000-0003-3964-6557

ІЛЮЗІЇ ЯК ПРОФАНАЦІЯ ОБЛІКОВОЇ ТЕОРІЇ

Анотація. Звертається увага на хибне захоплення термінологемами із російськомовних видань, абсолютно далеких від сутності обліку, не дивлячись на те, що він є ключовим словом в їхніх назвах. Підкреслюється вагомое наукове й практичне значення цієї проблеми, позаяк такі некритичні запозичення зводять на манівці можливо й здібних молодих науковців, які плекають ілюзії про можливість формування сучасної теорії бухгалтерського обліку на основі цих ефемерій. В результаті аналітичного осмислення праць класиків облікової теорії висловлюється переконання щодо необхідності повернення в бухгалтерський облік підприємств аналітичної функції, необдуманно вилученої з нього в часи етатизму. Наголошується на важливості дискусії стосовно сутності облікових категорій, яка нерідко перекручена до антиподичності значень, через що відбуваються казуси, що негативно позначаються на економіці цілих галузей. Адже фурор навколо таких псевдотеоретичних фішок, як правило, недовгий, призводить лише до марних втрат часу науковців, котрі, спокусившись їхнім незрозумілим іншомовним звучанням, замість дослідження актуальних, практично значимих проблем теорії бухгалтерського обліку, збиваються на манівці, вважаючи, нібито найважливішим є інтерпретація чужих спекулятивних нарацій зі зміни назви цього предмета. Й ця інтерпретація, попри масові тиражування багатообіцяючих пасажів з обіцянками перевероту в системі бухгалтерського обліку, ніколи не завершується чимось конкретним, тонучи в багатослів'ї плутанини наліпок на киталт «управлінський облік (контролінг)», «стратегічний управлінський облік» тощо. Супроводжуючись відсутністю в ній будь-яких щонайменших раціональних змін, а навпаки, облік на шкоду практичності, ще більше ускладнюється, стаючи жупелом, який відлякує абітурієнтів від професії бухгалтера.

Ключові слова: бухгалтерський облік, ефемерії, ілюзії, інтерпретація, облікова теорія, профанація.

JEL Classification: M49.

Absztrakt. A kutatás az orosz nyelvű kiadványok terminológiájának hamis vonzására hívja fel a figyelmet, amelyek teljesen távol állnak a számvitel lényegétől, annak ellenére, hogy a címükben ez kulcsszó. Hangsúlyozzuk ennek a problémának a tudományos és gyakorlati jelentőségét, hiszen az ilyen kritikátlan kölcsönzések tévútra vezetnek a rátermett fiatal tudósokat, akik illúziókat táplálnak egy modern számviteli elmélet kialakításának lehetőségéről ezekre a tünetenyekre alapozva. A számvitelelméleti klasszikusok munkáinak analitikus értelmezése eredményeként az a meggyőződés

fogalmazódik meg, hogy a vállalkozások számvitelébe vissza kell helyezni az etatizmus idején meggondolatlanul kivont analitikus funkciót. Hangsúlyozzuk a számviteli kategóriák lényegével kapcsolatos viták fontosságát, ami gyakran az értékek ellentétes irányú eltorzulásáig fajul, aminek következtében egész iparágak gazdaságát negatívan érintő incidensek következnek be. Hiszen az ilyen pszeudoelméleti novumok körüli örület általában rövid életű, csak a tudósok elvesztegetett idejéhez vezet, akik érthetetlen idegen nyelvi hangzásukkal elcsábítva, ahelyett, hogy a számvitelelmélet aktuális, gyakorlatilag jelentős problémáit kutatnák, tévútra mennek. Hiszen azt hiszik, hogy ha valaki másnak a terminus megváltoztatásával kapcsolatos spekulatív narratíva nagyobb értelmezést igényel. Ez az értelmezés pedig a számviteli rendszer forradalmának ígéreteivel kecsegtető szövegrészek tömeges sokszorosítása ellenére soha nem ér véget semmi konkrét, belefulladva az olyan elemek bőbeszédű zavarába, mint a „vezetői számvitel (controlling)”, „stratégiai vezetői számvitel”. stb. A legkisebb racionális változtatások hiányával is, éppen ellenkezőleg, a praktikusság rovására menő könyvelés még bonyolultabbá válik, hamis dologgá alakul, ami elriasztja a jelentkezőket a könyvelői szakmától.

Kulcsszavak: számvitel, efemera, illúziók, értelmezés, számvitelelmélet, profanáció.

Abstract. Attention is drawn to the erroneous fascination with terminologists from Russian-language publications, which is completely far from the essence of accounting, despite the fact that it is a key word in their titles. The important scientific and practical significance of this problem is emphasized, as such uncritical borrowings mislead possibly capable young scientists who cultivate illusions about the possibility of forming a modern accounting theory based on these ephemerals. As a result of the analytical understanding of the works of the classics of accounting theory, the belief is expressed about the need to return to the accounting of enterprises analytical function, recklessly removed from it in times of statism. Emphasis is placed on the importance of discussions on the nature of accounting categories, which is often distorted to the antidote to the values, which leads to incidents that negatively affect the economy of entire industries. After all, the furor around such pseudo-theoretical chips is usually short-lived, leading only to a waste of time of scientists who, tempted by their incomprehensible foreign language sound, instead of studying current, practically significant problems of accounting theory, get lost, believing that the most important speculative narratives on changing the name of this subject. And this interpretation, despite the massive circulation of promising passages with promises of a coup in the accounting system, never ends in anything concrete, drowning in the many words of the confusion of stickers like "management accounting (controlling)", "strategic management accounting" and so on. Accompanied by the absence of any slightest rational changes, but on the contrary, accounting to the detriment of practicality, becomes even more difficult, becoming a bogeyman, which scares away applicants from the profession of accountant.

Keywords: accounting, ephemerality, illusions, interpretation, accounting theory, profanity.

Постановка проблеми. Здавалось би, що відміна ідеологічних табу часів етатизму призведе до ренесансу облікової теорії, яка зайшла в тупик із-за курйозного намагання доводити утопічні відмінності соціалістичного обліку від капіталістичного, адже подібний поділ математики, фізики, хімії нікому не спав на думку. Й це підтверджується насамперед відсутністю хоч якихось посилань зарубіжних учених на публікації авторів постсоціалістичних країн, не зважаючи на відкриття в кожному вузі економічного (далебі, часо-густо – й не!) профілю спеціальності за теперішньою класифікацією 071 «Облік і оподаткування» та багатократне зростання кількості статей на розмаїту тематику бухгалтерського обліку здебільшого нібито теоретичного характеру, мегакількість яких поховала під собою будь-яку ознаку новизни.

Відтак, замість поступу – наяву регрес, зумовлений ілюзіями, що некритичне сприйняття термінологем із зарубіжних праць здебільшого не за оригіналами



публікацій – для цього обсягу словникового запасу у вітчизняних науковців обмаль навіть при наявності ВІ2, – а з російськомовних видань, абсолютно далеких від сутності обліку, який однак тим не менш є ключовим словом в їхніх назвах, сконструйованих на основі «неологізмів, утворених на основі прямого лінгвістичного перекладу ...без спроби пошуку адекватного тлумачення відповідно до чинної формальної нормативної бази» [1, с. 12].

Тож думається, що ця проблема має як вагоме наукове, так і практичне значення, позаяк зводить на манівці можливо й здібних молодих науковців, які витрачають час на ефемерії, нав'язні їм такими, з дозволу сказати, «науковими шедеврами», котрі не вартують навіть паперу, змарнованого на їхнє тиражування.

Аналіз останніх досліджень і публікацій, в яких започатковано вирішення проблеми. Стосовно теперішнього стану вітчизняної облікової теорії видається цілком доречною сентенція Гегеля, що історія повторюється двічі: спершу як трагедія, потім – як фарс. Адже трагедія «рокових сорокових», змінилася фарсом макаронізмів у дев'яностих, не викорчуваних досі. Тоді верх взяли «люди бухгалтерського дна», внаслідок чого: «Теоретично це призводило до появи книг-монстрів, де під однією палітуркою переплутувалися найфантастичніші ідеї», а на фахівців-бухгалтерів не звертали уваги, на їхню думку не зважали, виганяли найкращих, намагаючись без них побудувати облік та звітність [2, с. 478, 482].

Тепер же на арену облікової теорії вийшли персонажі на подобу Ванюхи-грамотія (В. Маяковський), який не міг зрозуміти іншомовних слів – комп'ютерів бо тоді не було. Котрі, навпаки, саме через науковий прогрес в комунікативному просторі ХХ ст. – комп'ютеризацію, інтернет, – отже, небувалі можливості для самовиявлення як науковців, обходяться перелицюванням чужих посередніх опусів від титулу до форзацу включно.

Відповідно й ефекти різні: тодішні Ванюхи-грамотії категорично заявили: «Свого «апогею» нікому не віддамо, а чужих «апогеїв» нам не треба» (В. Маяковський) й стали товкти воду в ступі, аби довести мнимі переваги «соцобліку» над несоціалістичним. Що не завадило спробам скопіювати з останнього т. зв. «нормативний метод обліку», з яким носилися впродовж більш ніж 30 років, але дійшли лише до того, що в кінці-кінців вирішили: «Подібний метод обчислення собівартості, звичайно, простий, і калькулятори не скаржаться на перевантаження в роботі. Разом з тим побудована так калькуляція не має нічого спільного з калькуляцією фактичної собівартості й представляє собою профанацію ідеї нормативного обліку» [2, с. 503].

Нинішні довели копіювання теорії бухгалтерського обліку до немислимих розмірів, полишивши будь-яку пристойність щодо компіляцій і плагіату та банальних перекручень смислу зарубіжних публікацій із-за згадуваного «прямого лінгвістичного перекладу на українську мову без спроби пошуку адекватного тлумачення» їхнього змісту взагалі. Попутно захопившись погонею за індексами цитувань, звичайно, не шляхом підвищення рівня своїх публікацій з облікової теорії, а давно освоєним способом: «Зозуля Півня вихваляє... За те, що Півень... потакати добре вмис: Рука, як кажуть, руку миє» (Л. Глібов). Причому це вихваляння ніяк не пов'язано з цитуванням, хоча

останнє внаслідок технічних нововведень полегшене навіть не в рази, а в геометричній прогресії.

Проте так само, як за словами В. Трегобчука, в радянські часи чиновники не читали наукових праць, ледве встигаючи ознайомлюватися з директивами партії, тепер більшість рекордсменів індексів Гірша тільки копіюють назви публікацій тих авторів, які тиражують «свої» опуси шляхом «безупинної дистиляції абстрактних пропозицій старого догматизму, які дистилювалися вже сотні разів» [3, с. 127].

Тож не дивно, що в обов'язковій рубриці «Аналіз останніх досліджень і публікацій, в яких започатковано вирішення проблеми» перелік прізвищ як тих, що нібито внесли «численні пропозиції щодо кардинального оновлення» теорії бухгалтерського обліку, так і «маловідомих у середовищі науковців компіляторів» [4, с. 5] нагадує мало не кулетметну стрічку, не те що хоч якісь докази цього «започаткування» при цьому, зазвичай, відсутні, але нерідко їхні «твори» взагалі не фігурують у списках використаних джерел. Та й тоді, коли вони там указані, це не означає, що в тексті буде «аналіз досліджень і публікацій»: не вважати ж ним побіжний реверанс про «вагомий вклад» – штамп, який долучається до цього переліку.

Й сталося таке в немалій мірі через «ігнорування особливостей наукової діяльності» та «директивно встановлений вимірник її обсягу як кількості опублікованих статей у вітчизняних чи зарубіжних журналах. А змістовні досягнення наукових досліджень, як і сам науковий процес, опинилися поза інтересами» вчених, котрі, «адаптуючись до насадженої системи, ...стали черговою жертвою «закону Гудхарта»... – співробітники дослідницьких інститутів та Університетів прагнуть тепер підвищити свої «бібліометричні успіхи», від яких стала залежати їхня заробітна плата.

Така надмірна увага до кількісних показників зумовила й інше неприємне явище – з'явилися «умільці» з високим рівнем цитування, а також безліч відверто неякісних статей... Все це не могло не породити ...«ринок лимонних публікацій» з масштабами пропозиції, що розширюються, опублікувати за плату статті..., коли якісні роботи стали витіснятися нікчемними статтями та «сміттєвими» виданнями» [5, с. 3].

Всупереч настанові Г. Бахчисарайцева в оприлюдненій під псевдонімом брошури: «Перш ніж брати в руки ручку, щоби писати по-бухгалтерськи, перш ніж братися за навчання бухгалтерії, треба вникнути, що таке бухгалтерія, на чому ґрунтується це знання» [6, с. 3]. Мабуть справді вірять, що знань, отриманих після побіжного прочитання 50 сторінок словника П. Мартенса й Г. Ерлаха «Як стати хорошим бухгалтером», для цього достатньо.

Формулювання мети статті та її завдань. Зважаючи на те, що науковці, котрі не входять у число, окреслене видатним теоретиком бухгалтерського обліку як: «Многие ли понимают ту глубокую разницу, которая существует между балансомъ и отчетомъ двойнаго счетоводства» [2, с.187], воліють не вв'язуватися в дискусії з «невігласами й псевдовченими» (М. Білуха), віддавши облікову теорію на поталу копірайтерам-компіляторам, метою статті є привернення уваги як учених, так і практиків до важливості окресленої проблеми.



Її завданнями визначено обґрунтування заходів, що можуть сприяти вирішенню проблем, які дісталися нам в спадок, а ще більше тих, котрі виникли тепер через профанацію наукових досліджень «маловідомими в середовищі науковців компіляторами». Проте, тим не менш, вловили момент, коли справді теорією бухгалтерського обліку стали займатися ті, хто виявився «нездатним працювати в бухгалтерії» [2, с. 3], але здобули всі формальні титули аж до незаслужено заслуженого, не осиливши де-факто рівня й зауряд-професора.

Виклад основного матеріалу дослідження. Думається, що замість того, аби вникати в насущні проблеми теорії й практики бухгалтерського обліку, у багатьох нинішніх авторів «сьогодні домінує одна нісенітниця, завтра – інша (інколи схвалена ким слід)...» [6, с. 4]. З нетривалим періодом фурору, позаяк нічого путнього, яке могло би прислужитися в діяльності «бухгалтерів-практиків, рахівників Божою милістю, тих, хто знає і любить свою справу і чий талант люди цінують на вагу золота» [2, с. 3] таке шарахання від одного безглузлого клону-одноденки до наступного, нав'язане назвами-покручами, що виникли внаслідок довільного перекладу іноземних публікацій на «общепонятный»: з німецької – контролінг, англійської – управлінський облік, згодом – стратегічний облік, не може породити за визначенням.

І це переконливо доведено історією тієї ж облікової теорії. Приміром, хто сьогодні може щось розповісти про «потрійну» бухгалтерію Ф. Єзерського, «четвірну» І. Шмельова, які «мутили уми й карикатурили істину» [2, с. 246, 248] сто з гаком років тому? Або про «нормативний облік»? Чи про «чекову форму обліку й контролю» – востаннє згадка про неї, як видається, зафіксована майже 20-ть років тому. Хоча фурор навколо них не вщухав доволі довго. От тільки індексів Гірша навести не вдасться, бо в ті часи про них не йшлося.

Зрештою те саме можна проілюструвати на ажіотажі з т. зв. «управлінським» обліком, про який списано впродовж чверті століття тонни паперу, проте він, як підкреслив В. Ластовецький, «не впроваджується, оскільки є одним із надуманих (мабуть невірне сприйняття при перекладі) видів обліку, на зразок колишнього оперативного й статистичного, про які ми так легко забули. А забули тому, що їх не було. Була доведена до агонії оперативна звітність, яку назвали обліком» [7, с.15].

Та попри масові переспіви на одну фальшиву ноту з багатообіцяючими пасажами аж до викладення «методів стратегічного управлінського обліку» в підручнику, теж скомпільованому на основі «прямого лінгвістичного перекладу» праць К. Друрі, Е. Еткінсона, Д. Хана, Р. Хілтона, К. Хорнгрена й ін., стали забувати й про нього, хоч іще вряди-годи виринають запізнілі згадки про колишню бурю в склянці води. Правда, вже з плутаниною наліпок на кшталт «управлінський облік (контролінг)», «стратегічний управлінський облік» тощо.

Або взагалі, в метушні перегонів за все іншими чудернацькими назвами, підстьобувані ідеї фіхе колишнього земського статистика О. Чайнова, який чи не першим взявся перейменовувати бухгалтерський облік під претекстом, мовляв: «Бухгалтерський облік повинен бути замінений економічним обліком (сам термін «бухгалтерський» застарів, не відображає справжнього змісту господарських процесів, що несе на собі сліди проклятого, навіки знищеного капіталістичного ладу та психологічно відлякує молодь від заняття даною

професією)» [2, с. 456], відкидають прикметник «управлінський» і пропонують абракадабру «стратегічний облік (контролінг)».

Фантазуючи, нібито: «Факт появи стратегічного обліку є закономірним, він відбиває реалії післявоєнного періоду, коли у 50-ті роки були сформульовані підходи до довгострокового планування» [8, с. 281]. Й не наводячи жодного прикладу підприємства, де можна би було спостерігати такі «факти». Принаймні в тому ж ЗАТ «Ново-Краматорський машинобудівний завод», на якому мав би існувати «управлінський» облік – за твердженням його апологетів. Отож логічно слід було очікувати, що в ногу з їхніми «небувалими» псевдотеоретичними досягненнями щодо перейменувань, тут притьмом кинулися впроваджувати ноу-хау, тобто, «стратегічний облік (контролінг)».

Очевидно забувши, що облік і довгострокове планування – не дві сторони однієї медалі, а контролінг – це спеціальна саморегулююча система методів та інструментів, яка спрямована на функціональну підтримку менеджменту підприємства і включає інформаційне забезпечення, планування, координацію, контроль і внутрішній консалтинг [9, с. 137]. Заодно й про наратив: «Як у механізмі в один і той же час неможливо вигравати в силі й швидкості, точно та само в бухгалтерії складність, роздробленість обліку, яку можна розвивати мало не до безконечності, досягається не інакше, як на шкоду простоті й своєчасності, словом, практичності обліку» [2, с.187].

Загалом же нинішній рівень публікацій, що індексуються як наукові з бухгалтерського обліку, явно не відповідає навіть тому, коли «на теорію було накладено табу... й Я. М. Гальперін (1894-1952), М.А. Кіпарісов (1873-1956), М.А. Леонтєв (1893-1958) створили схоластичний напрям в обліку, не теорію, оскільки нею було так само складно, як і небезпечно займатися, а псевдотеорію, звівши її до трьох абсолютно надуманих проблем: предмет, метод та класифікація рахунків. Усе (або майже все), що вони написали з цієї проблематики, не заслуговує на обговорення» [2, с. 494].

Й навіть, якщо «їхні спроби якимось інтерпретувати визначення предмета та методу бухгалтерського обліку в термінах політичної економії у кращому випадку викликають посмішку» [2, с. 493], то все ж таки вони не скотилися до неперекірливого плагіату, а якщо мати на увазі не цей евфемізм, а точніші терміни, замість посмішки, радше проситься співчутлива усмішка.

Тим паче, що й при цьому табу виникали дискусії. Приміром: «Представники першого напрямку (М. А. Кіпарісов, С. К. Татур, М. Х. Жебрак, М. В. Дембінський, М. І. Баканов, М. В. Дмитрієв та ін.) виходили з того, що «ніякої класифікації, крім класифікації за економічною ознакою, не може бути». Прихильники другого, переважаючого напрямку (Я. М. Гальперін, М. А. Леонтєв, Є. І. Глейх, А. І. Лозінський, В. Г. Макаров, А. Л. Бикова, В. І. Петрова та ін.) стверджували інше: крім класифікації за економічною ознакою, яка показує, що обліковується на рахунку, потрібна й інша класифікація – за структурою та призначенням рахунків» [2, с. 494].

Тепер же, як відзначалося, будь-хто може публікувати все, що захоче, але дискутувати не береться ніхто. Зокрема, розпочата М. Чумаченком дискусія щодо амортизації в журналі «Бухгалтерський облік і аудит», на жаль, вже колишньому, завершилася трьома статтями. Бо наукове співтовариство, включаючи й тих, хто скаржить на дискримінацію публікації в цьому часописі



їхніх «творів», не спромоглося щось сказати з приводу вже точно не схоластичної проблеми, яка актуальна й у ХХІ ст.

Показовим є казус щодо раптового «оновлення» мало не на половину в 2015 р. основних засобів транспорту й складського господарства, фізичний знос яких перевищував 90% (табл. 1).

Таблиця 1.

Наявність і ступінь зносу основних засобів за видами економічної діяльності, млн грн

Види діяльності/роки		2005	2010	2014	2015	2020
Усього	Наявність	1276201	6648861	13752117	7641357	10577278
	Знос, %	49,3	74,9	83,5	60,1	58,5
Сільське господарство	Наявність	74880	111335	167283	205575	540463
	Знос, %	51,1	40,7	38,4	38,6	40,2
Промисловість	Наявність	456738	1101199	1937821	3842517	4023577
	Знос, %	58,3	63,0	60,3	76,9	63,9
Будівництво	Наявність	24682	63113	64352	62090	131066
	Знос, %	48,5	50,1	54,4	53,0	49,5
Оптова й роздрібна торгівля	Наявність	36673	106254	125507	135378	362677
	Знос, %	33,7	32,1	37,3	44,7	39,6
Транспорт, складське господарство	Наявність	184342	3816055	9752902	1418312	1159770
	Знос, %	49,9	94,4	97,9	51,7	48,1

Джерело: Статистичні щорічники України за 2010-2020 рр. С. 61-68, 88, 93, 95, 225, 227, 246, 248, 251.

Адже відбулося воно не внаслідок зростання частки нових об'єктів основних засобів, як слід було би сподіватися, рухомого складу залізниць, а банального списання 85,5% вартості наявних, урахуваючи вочевидь висловлене на найвищому владному рівні: «Парк техніки конструктивно і морально застарів, оскільки основна частина вагонів та локомотивів побудована за технічними вимогами 60-70-х років минулого століття. Переважна частка суден морського транспорту має вік понад 20 років, що робить український флот неконкурентоспроможним на світовому ринку» [11, с. 351].

При цьому в повній відповідності з приписами облікового стандарту 7 «Основні засоби», де замість чіткого постулату, що амортизація є процесом нагромадження фінансових засобів, який залежить від мети облікової політики, в той час, як знос – процес втрати основними засобами їхньої вартості, фігурує змішування цих дефініцій, безслідно зникло понад 8 млрд грн амортизаційних ресурсів. Чи не тому, що в т. зв. «наукових» працях, крім повторення абсурдного твердження, нібито амортизація – це сума зносу основних засобів, чи то пак, необоротних активів, віднайти годі.

Й узагалі, окремі представники наукової спільноти відзначаються нетерпимістю до тих, у кого виникає спокуса дискутувати, не дивлячись навіть на надто обережні висловлювання, як ото зауваження стосовно сумнівності твердження про те, що поняття контролінгу охоплює значно більшу сферу, ніж контроль. Відразу накриваючи мокрим рядном та ще й з погрозовим натяком, мовляв, ця авторка намагається ввійти у велику науку лише цитуваннями чужих праць.

Або й – за висловом одного, необтяженого едукацією «класика», – «з піною на губах» опускаються до неприйняттого тону, точніше – хамства, ще й із погрозами надіслати петицію кафедри куди слід з вимогою позбавити

автора, який наслідився роз'яснити плутанину стосовно балансу Головної книги й однойменної форми бухгалтерської звітності в статті, опублікованій у згаданому перед тим журналі [12, с. 22-28], вченого ступеня.

Висновки та перспективи подальших досліджень. Мабуть таки справді, коли науковий загаль стосовно таких, за словами корифея української облікової теорії М. Т. Білухи, «невігласів і псевдовчених, які намагаються зруйнувати вітчизняну систему бухгалтерського обліку» [13, с. 5], далі притримуватиметься позиції «моя хата скраю», наша країна «може перетворитися на суспільство, що стагнуватиме й розкладатиметься, звідки усе більш-менш цивілізоване тікатиме й куди все нецивілізоване «зливатиметься» [14, с. 6-7].

Адже афоризм Й.-В. Гете: «Цифри не керують світом, але вони показують, як він керований», чи не найбільше стосується бухгалтерського обліку. Де нині все більше й більше «світил», не обтяжених не тільки знаннями, але й напівзнаннями ... в галузі бухгалтерії» [15, с. 42], котрі проте успішно «ведуть дріб'язкову торгівлю пілюлями шкідливих ідей» [2, с. 494]. Причому не власної фармацевтики, а імпортової.

Звичайно, можна вижидати момент, коли все станеться відповідно з філософською максимомою «все має свій початок і кінець», оскільки період мейнстріму теперішньої облікової схоластики навряд чи буде довготривалим, зважаючи на наступну новочасну фішку – дигіталізацію, – яку зумисне не перекладають не тільки тому, що без інозців не можуть жити, скільки через відразу помітну її безглуздість стосовно бухгалтерського обліку – уявити його без цифровізації напевно й рафіновані дигіталісти не в змозі.

Але тоді треба взагалі оголосити локдаун для «лимонних публікацій», що навряд чи реальне, зважаючи на комерціалізацію переважної частини часописів. Зрештою, як відомо, практика без теорії сліпа. Не перетворювати ж нам бухгалтерів в механічних реєстраторів первинних документів, якщо хочемо аби вони відповідали критеріям персоналістів й інституалістів, ідеї яких стали продовженням думок американського вченого Ч-Е Шпруга: позаяк «мета підприємства – його постійне економічне зростання, ... завдання бухгалтера насамперед дати правильну оцінку коштів підприємства та його прибутку. На практиці роль бухгалтера зводиться до отримання та подання даних про джерела коштів та їх використання, про їх рух, оборотність» [2, с. 359] та А.-Ч. Літтлтона, який вважав, що «задача бухгалтера перш за все аналітична, вона зводиться до виявлення й розкриття причин утворення прибутку та виникнення збитків» [16, с. 49].

Тобто мають бути висококваліфікованими спеціалістами-аналітиками й згідно з метафорою видатного практика та теоретика О. Рудановського, будуть здатними «завдавати балансу логічні удари» [17, с. 44], завдяки чому бухгалтерії позбудуться несправедливого й принизливого клейма реєстратур «посмертного обліку» – улюбленої для наших компіляторів ефемерій із зарубіжних видань ідіоми, придуманої Л. Бернштейном, а стануть центрами обліково-аналітичного забезпечення менеджменту.

Наразі ілюзії, що досить вжити у своїх публікаціях якісь новітні заголовки на кшталт управлінський/стратегічний, контролінг/дигіталізація etc., як відразу станеш у ряди теоретиків бухгалтерського обліку, повною мірою можна віднести до облікової теорії загалом.



Втім, це лише переконання автора статті, який не претендує на безпомилковість, тому інші погляди на цю проблему мають перспективу для досліджень.

Список використаних джерел

1. Єфименко Т. І., Конопльов С. Л. Інституціональні аспекти реформування державних фінансів. *Фінанси України*, 2016. № 6. С. 7-30.
2. Соколов Я. В. *Бухгалтерский учет: от истоков до наших дней*. М.: Аудит ЮНИТИ, 1996. 638 с.
3. Шмоллер Г. *Народное хозяйство, наука о народном хозяйстве и ее методы*. М.: Директ-Медиа, 2014. 243 с.
4. Пушкар М. С. *Метатеорія або якою повинна стати теорія: Монографія*. Тернопіль: Карт-бланш, 2007. 359 с.
5. Рубинштейн А. Я. *О провалах государства и несостоявшихся реформах в гуманитарном секторе (Препринт научного доклада)*. М.: Институт экономики РАН, 2019. 58 с.
6. Арсеньев Г. (Г. А. Бахчисарайцев). *Как нужно изучать бухгалтерию? Мысли о законе двойной записи и о балансе*. М., 1908.
7. Ластовецький В. О. *Галузевий бухгалтерський облік: проблеми теорії і практики*. Чернівці: Прут, 2005. 200 с.
8. Пушкар М. С., Чумаченко М. Г. *Ідеальна система обліку: концепція, архітектура, інформація*. Тернопіль: Карт-бланш, 2011. 336 с.
9. Терещенко О. О. *Поняття «контролінг» та «управлінський облік» у теорії і практиці*. *Фінанси України*, 2006. № 8. С. 137-145.
10. Белов В. *Ответь профессору А. И. Скворцову. Счетоводство*, 1889. № 14-15.
11. Аналітична доповідь до Щорічного Послання Президента України до Верховної Ради України «Про внутрішнє та зовнішнє становище України в 2016 році». К.: НІСД, 2016. 688 с.
12. Хомин П. Я. *Адитивний і процедурний підходи та еклектика їх тлумачення за теорією бухгалтерського обліку*. *Бухгалтерський облік і аудит*, 2006. № 7. С. 22-28.
13. Білуха М. Т. *Проблеми реформування бухгалтерського обліку і контролю в Україні*. Збірник «Проблеми реформування бухгалтерського обліку у сучасних умовах». Львів: Львівський національний університет ім. І. Франка, 1999. С. 5-8.
14. Геєць В., Гриценко А. *Економіка та суспільство: непізнані грані взаємовпливу (роздуми над прочитаним)*. *Економіка України*, 2012. № 3. С. 4-24.
15. *Сравнение систем счетоводства итальянской и русской*. Составил Гр. Букешин по подлинным статьям, брошюрам и отчетам. В 3-х частях. Издание II, дополненное. С. Птб., 1886.
16. Littleton A. C. *Essays of Accounting*. Urbana. The University of Illinois Press 1961.
17. Рудановский А. П. *Руководящие начала (принципы) по счетоводству и отчетности в государственных хозяйственных объединениях*. М., 1924.

References

1. Iefymenko T. I., Konoplov S. L. (2016) Instytutsionalni aspekty reformuvannia derzhavnykh finansiv. *Finansy Ukrainy*. № 6. С. 7-30.
2. Sokolov Ya. V. (1996) Bukhhalterskyi uchet: ot ystokov do nashykh dnei. М.: Audyt YuNYTY. 638 s.
3. Shmoller H. (2014) Narodnoe khoziaistvo, nauka o narodnom khoziaistve y ee metody. М.: Dyrekt-Medya. 243 s.
4. Pushkar M. S. (2006) Kreatyvnyi oblik (stvorenna informatsii dlia menedzheriv): Monohrafiia. Ternopil: Kart-blansh. 334 s.
5. Rubynshtein A. Ya. (2019) O provalakh hosudarstva y nesostoiavshykhsia reformakh v humanyarnom sektore (Preprynt nauchnoho doklada). М.: Ynstytut ekonomyky RAN. 58 s.
6. Arsenov H. (H. A. Bakhchysaraitsev). (1908) Kak nuzhno yzuchat bukhhalteryiu? Мысли о законе dvoinoi zapysy y o balanse. М.



7. Lastovetskyi V. O. (2005) Haluzevyi bukhholderskyi oblik: problemy teorii i praktyky. Chernivtsi: Prut 200 s.
8. Pushkar M. S., Chumachenko M. H. (2011) Idealna systema obliku: kontseptsii, arkhitektura, informatsiia. Ternopil: Kart-blansh. 336 s.
9. Tereshchenko O. O. (2006) Poniattia «kontrolinh» ta «upravlinskyi oblik» u teorii i praktytsi. Finansy Ukrainy. № 8. S. 137-145.
10. Belov V. Otvet' professoru A. Y. Skvortsovu. (1889) Schetovodstvo. № 14-15.
11. Analychna dopovid do Shchorichnoho Poslannia Prezydenta Ukrainy do Verkhovnoi Rady Ukrainy «Pro vnutrishnie ta zovnishnie stanovyshe Ukrainy v 2016 rotsi». K. : NISD, 2016. 688 s.
12. Khomyn P. Ya. (2006) Adytyvnyi i protsedurnyi pidkhody ta eklektyka yikh tlumachennia za teoriieiu bukhholderskoho obliku. *Bukhhalterskyi oblik i audyt*. № 7. S. 22-28.
13. Bilukha M. T. (1999) Problemy reformuvannia bukhholderskoho obliku i kontroliu v Ukraini. Zbirnyk «Problemy reformuvannia bukhholderskoho obliku u suchasnykh umovakh». Lviv: Lvivskyi natsionalnyi universytet im. I. Franka. S. 5-8.
14. Heiets V., Hrytsenko A. (2012) Ekonomika ta suspilstvo: nepiznani hrani vzaiemovplyvu (rozдумы nad prochytanym). *Ekonomika Ukrainy*. № 3. S. 4-24.
15. Sravnenye system schetovodstva ytalianskoi y russkoi. Sostavyl Hr. Bukeshyn po podlynym statiam, broshuram y otchetam. V 3-kh chastiakh. Yzdanye II, dopolnennoe. S. Ptb., 1886.
16. Litlton A. C. (1961) *Essays of Accounting*. Urbana. The Universiti Illinois Press.
17. Rudanovskyi A. P. (1924) *Rukovodiashchye nachala (pryntsyry) po schetovodstvu y otchetnosti v hosudarstvennykh khoziaistvennykh obyedyneniakh*. M..

УДК 330
А19

Acta Academiae Beregsasiensis. Economics : наук. журн. Вип. 1 (2022) / редкол. : Р. Бачо, Н. Пойда-Носик, В. Макарович [та ін.] ; Закарпат. угор. ін-т ім. Ф. Ракоці ІІ. – Берегове : ЗУІ, 2022. – 336 с. – Текст укр., англ., угор.

ISSN 2786-6734 (Print)
ISSN 2786-6742 (Online)

Науковий журнал „Acta Academiae Beregsasiensis. Economics” розрахований на науковців, докторантів, аспірантів, практиків та широкого кола читачів, які цікавляться проблематикою в галузі економічних наук.

Відповідальність за зміст і достовірність публікацій покладається на авторів. Точки зору авторів публікацій можуть не співпадати з точкою зору редколегії.

Відповідальний за випуск:
Роберт БАЧО

Технічний редактор:
Вікторія МАКАРОВИЧ

Коректура англomовного тексту
Ніна ПОЙДА-НОСИК

Обкладинка:
Габор ПОТОКІ

УДК:
Бібліотечно-інформаційний центр «Опацої Черє Янош» при ЗУІ ім. Ф.Ракоці ІІ

Свідоцтво про державну реєстрацію друкованого засобу масової інформації
Серія КВ №25089-15029Р від 08.11.2021 р.

Друк наукового журналу здійснено за підтримки уряду Угорщини

Засновник наукового журналу:
Закарпатський угорський інститут імені Ференца Ракоці ІІ.

Адреса: 90202 м. Берегове, пл. Кошута, буд.6.

Офіційний сайт наукового журналу:
<https://aab-economics.kmf.uz.ua/aabe>

Видавництво: Закарпатський угорський інститут імені Ференца Ракоці ІІ (адреса: пл. Кошута 6, м. Берегове, 90202. Електронна пошта: foiskola@kmf.uz.ua) Свідоцтво про внесення суб'єкта видавничої справи до Державного реєстру видавців, виготовлювачів і розповсюджувачів видавничої продукції Серія ДК 7637 від 19 липня 2022 року.

Надруковано: ТОВ «РІК-У» (адреса: вул. Гагаріна 36, м. Ужгород, 88000. Електронна пошта: print@rik.com.ua) Свідоцтво про внесення суб'єкта видавничої справи до Державного реєстру видавців, виготівників і розповсюджувачів видавничої продукції Серія ДК 5040 від 21 січня 2016 року

Підписано до друку 20.02.2023.
Шрифт «Times New Roman».
Папір офсетний, щільністю 80 г/м².
Друк цифровий. Ум. друк. арк. 27,46.
Формат 70x100/16. Замовл. №456.
Тираж 50.